

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΕΦ. ΛΑΩΝΗ

ΚΑΜΜΙΑ φοβά, ή κοπέλλα έμενε και μετὰ τὸ ἀνομιμα τῶν φόντων, ὄχι περὶ τόσο γιὰ νὰ ράψῃ, ὅσο γιὰ νὰ κρατήσει συντροφιά τῆς ἀνήσυχης μάνας, ποὺ ἡ καρδιά της εἶχε γίνει τελευταία ἐξαιρετικὰ εὐαίσθητη ὀνειρώστα κατὰ ἐτάρασαν τὴ μάνα, καὶ ὁ νοῦς της ἔφραζε σὲ κάμτους καὶ λαγνάδια...

ΚΑΡΔΙΕΣ ΓΕΜΑΤΕΣ ΕΡΩΤΑ

Ἡ κυρία Φρόσω ἀνήσυχουσε πὸ πολύ, γιατί εἶχε δέκα μέρες νὰ λάβῃ γράμματα ἀπὸ τὸ Λάμπη της.
— Πῶς γίνεται αὐτό; ἔλεγε. Ὁ Λάμπης μοῖγραφε συχνά, καὶ δύο φορὲς ἀκόμα κάθε βδομάδα.
— Ναί, μὰ τώρα ἀρχισαν ἡ ἐπιχειρήσεις, τῆς ἔλεγε ἡ κοπέλλα, ἀνήσυχη καὶ αἰτῆ, μὰ κούβοντας τὴν ἀνησυχία της, γιὰ νὰ δώσει κοινάγον στὴ μάνα... Εἶνε ἀξιοματικός, τῆς ἔλεγε, ξεχνάτε τί εὐθύνες ἔχει ἐπάνω του;... Ἐπειτα, τὰ παχυδρομεία θάχουν τώρα τις ἀνωμαλίες τους.

Ἡ δέκα μέρες γίνονταν δεκαπέντε, εἴκοσι, ἕνας μήνας. Τ' ἀσπρόφρονα τέλειωσαν καὶ τὰ βάλαν στὴν κασέλλα προσεχτικά.
Ἡ Φωτοῦλα ἔφερε ἕνα μαπατάκι ξεοῖ, κίτρινα ἰουλιουδάκια, μαζωμένα γύρω ἀπὸ τὸ ξωκκλήσι τοῦ Ἁγ. Παύλου. Ἦταν νυχθήμερὸν καὶ νὰ βγάξῃ μὴ δυνατὴ εἰκοδιὰ καὶ ἔχει τὴ δύναμι νὰ διώχῃ τὸ σκόρο καὶ νὰ φινιάσῃ τὰ ρούχα, μὰ καὶ νὰ τὰ κρατῆ πάντα μωσοβολισμένα. Τὰ νυχθήμερα αὐτὰ τάχα κἀρε ἡ Φωτοῦλα ἀπὸ τὴ δικὴ της τὴν κασέλλα, μέσ' ἀπὸ τὰ προικιά της. Ἐβαλαν λίγα στ' ἀσπρόφρονα καὶ τ' ἄλλα τὰ σκόρπισαν στὰ ρούχα τοῦ Λάμπη, σὲ μὴ κανονίγια φορεσιὰ του, ἕνα παλτό, ἕνα κασκόλ, «μὲ τὸ καλὸ νὰ ξεανάθησι πολίτης καὶ νὰ τὰ φορέσῃ γερός καὶ λεβέντης». Ἐπειτα, ἡ μάνα ἔκλεισε τὸ μπασιόλο, τὸ κλείδωσε καὶ ἀναστένανε...

Μὰ, ὁστόσο, γράμματα δὲν ἐρχόταν ἀπὸ τὸ Μόστοπο. Ἡ κυρία Φρόσω προνοῦσε ὄρες ὀλάγρους σὲ μπασιόλο, κιοτεροῦντας τὸ πέρασμα τοῦ μπασιόλου Σάββα, τοῦ γεροδιακομιέου. Κι' ὅταν τὸν ἀγγάντευε στὸ βάθος τοῦ δρόμου, ἡ καρδιά της φρεσκοπαύσε, σὰ λαβομένο ποῦλι:
— Γράμματα γιὰ μένα, μαπατάκι Σάββα;
— Δὲν ἔχετε, κυρία Φρόσω, ἀπαντοῦσε ὁ γέρος καὶ ξακολουθοῦσε τὸ δρόμο του, φορομένο τὴ φουσκωμένη ἀπὸ ἀλλοιογραφία πέταινη τσάντα του, χαμότανε στὸν ἀνήμπορο, πηγαίνοντας νὰ μοιράσῃ ἄλλοι τις ἐλπίδες, ἢ τις λύπες, ποὺς ἔχει...

Στραθώθηκε ὁ κάμπος ἀπ' τὰ κοριὰ τῆς Ρούμμελης, τοῦ Μωρηῆ καὶ τῆς Κρήτης!...

Καὶ ἡ μητέρα τοῦ Λάμπη, κάθε φορὰ περισσότερο ἀπελπισμένη, ἔπιανε μέσα, ἔκλεινε τὴ τσαμπότστα καὶ πλανότανε μέσα στὸ σπῆτι της, μόνη τώρα, ἔρημη, σὲς μεγάλες κάμαρες, ποὺ ὁ πόνος της τῆς ἔκανε μεγαλιέστερες, ἀτέραντες...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ο ΜΑΤΩΜΕΝΟΣ ΚΑΜΠΟΣ

Ἄτυχες ἐστάθησαν γιὰ τὰ Ἑλληνικά ὅπλα ἡ ἐπιχειρήσεις τοῦ Μαρτίου. Τὰ παλληκάρια μας πολέμισαν ἄξια, ὤρμησαν μὴ ἐνθουσιασμό, μὲ τὸ τραγοῦδι στὸ στόμα, μὲ τὴ γλόγα στὴν καρδιά, μὰ βρέθησαν μπροστά σὲ ὀργανωμένη ἀντίπαση, σὲ ἀληθινὸ τεῖχος ἀπὸ λόγγες, σὲ σκιρῆς ἀπὸ ἀνθρώματα, καὶ κόπησαν τὰ τερεὰ τους.
Ἐβλιν ριχτέ σάν κήματα ποὺ σπάζουν ἐπάνω σὲ κωφωλισμένο βράχο· μὰ ὁ βράχος κρατοῦσε ἀκόμα στὰ θεμέλιά του καὶ δεχότανε τὴν τρικιμιά...

ἔξορησσεως, μὲ τις σημαίες ψηλά, τριτυπημένες ἀπὸ τὰ τοῦρκα μαλλοῦδα, μὲ τ' ἀμάξια τῶν χειροφυγιῶν καὶ τ' ἀυτάνηθα γεμάτα λαβομένους, μὲ τὰ κανόνια μακρὰ, βαρεῖα, σεραμένα ἀπὸ τὰ τυραγνησμένα ὀλόγατα, μέσ' σπὸν ἀτελειωτο σκοτισμένο δρόμο, ποὺ τὸν ἐφώτιζε τὸ λευκὸ φεγγάρι, ἕνας εἴχωνας ἔκοψε τὴ νυχτερινὴ σιαιτὴ μὲ τὸ τραγοῦδι του, ποὺ ἦταν καὶ σὰ μοιρολόγι γιὰ τοὺς σκοτωμένους συντρόφους, μὰ καὶ σάν παῖνεμα:
Τῆς Ρούμμελης οἱ ἀσκήδες στὰ Ντερβενάκια κοιτώνται καὶ τοῦ Μωρηῆ οἱ λεβέντες κοριὰ χωρὶς κεφάλι...

Κι' ὁ λόγος πῆρε τὸ τραγοῦδι... Μὰ τὴν ἴδια στιγμή, ἕνας γιαιτρός ἐπληρώσε τὸ λογαγὸ ποὺ ἐβάδιζε ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λόγου κείνου, καὶ εἶπε:
— Κίτρε λογαγέ, διατάξτε, παρακαλῶ, τοὺς ἄνδρας σας νὰ πῶν... Μέσα στ' ἀμάξια ἔχομε τραυματίας, ποὺ θέλουν ἰουχία... Ἔνας ἀνθητολογαγὸς μάλιστα πεθαίνει.
— Πεθαίνει;... Πῶς λέγεται;
— Κερασιώτης Χαράλαμπος, ποὺ ἴδου Πεζωλοῦ... Τραῦμα τοῦ θώρακος διαμπερές.
Ὁ λογαγὸς ἐκοῖνησε θλιβερὰ τὸ κεφάλι.
— Κερασιώτης, τὸν ἔφερα!... Τὴν κακομοῖρα τὴ μάνα του!... Ὁ γιαιτρός ξεανατίγηε στὸ ἀμάξι του. Ὁ λογαγὸς σήκωσε τὴ φωνή:

— Παιδιά, νὰ πάβουν τὰ τραγοῦδα! Δὲ γινάμε ἀπὸ πανηγύρι.
— Τοὺς σκοτωμένους μοιρολόγησε, κίτρε λογαγέ, τόλμησε νὰ πῆ ἕνας στραποτιώτας.
— Τὰ μοιρολόγια εἶνε γιὰ τις γυναῖκες. Οἱ σκοτωμένοι δὲ θέλουν κλάμης... ἐκδίχηθαι θέλουν!
Καὶ τὸ τραγοῦδι κόπηξε.

Βαῖβοι, μὲ τὴν καρδιά πέτρα, πήγαναν στὸ μάρκος τοῦ ἀτελειωτοῦ δρόμου οἱ μπαρονοκαμέννοι, οἱ σκοτισμένοι πολεμιστές, μὲ τ' ὀλογα ποὺ ἀγκωμαχοῦσαν διακόνοντας τὰ χαλινάρια τους, μὲ τὰ βαρεῖα κανόνια, μὲ τὰ στασιμένα κάρρα, μὲ τὰ νοσοκομειακά ἀμάξια, ἀπ' ὅπου ἔβγαναν τότε—τότε βογγητὰ πόνου...

Σ' ἔν' ἀπὸ τὰ τελευταῖα αὐτὰ, ἕνας ἀξιοματικὸς χαροπαῖνε σὲ στήθος, λίγο παρακάτω ἀπὸ τὸ δεξιὸ κλειδί. Τὸ βόλι εἶχε μείνει μέσα, μὰ ὁ γιαιτρός τοῦ τῶγαλε ἐπιδέξια. Τὸ αἷμα εἶχε ἀναβροῦσε μπόλο ἀπὸ τὸ νεὸ κορι, οἱ πόνου τὸν ἀράνισαν, μὰ ὁ Λάμπης ὑπόφερε παλληκαῖσια τὴν ἐγγεῖρησι, ὅπως παλληκαῖσια εἶχε δεχτὰ καὶ τὸ βόλι ὀρθος στὴν ἔφοδο, μπροστά ἀπὸ τὴν διμοῖρια του.

Τώρα κοίτονταν ξαλωμένοι, μὲ τὸ πρόσωπο σὰ μαρωμένο κρινό, μὲ τὰ δάχτυλα πλεγμένα, σάν παιδία ποὺ κάνει τὴν προσευχὴ του στὸν καλὸ Θεό... Ὁ παρτεὸς τὸν ἐφλόγιζε. Στὴν πυρωμένη φαντασία του ὀράματα περνοῦσαν, σάν σύννεφα σὲ χειμωνιάτικον οὐρανό. Ἐβλεπε τὸ πατρικὸ του σπῆτι, τὸ μακρὸν τσαμπιὸ χαγιάτι, τὴ μάνα του μὲ τὰ γριζα μαλλιά, καὶ τοῦ φαινότανε παράξενο πῶς αὐτὸς νὰ βροῖεται χιτυπημένος, γαρειμμένος, λέει, στὸ τελευταῖο σαλοπάτι, μὲ τὸ πόδι σπαγγωλισμένο, νὰ τῆς φωνιάσῃ καὶ αὐτὴ νὰ μὴ τοῦ δῆν καμμιὰ βοήθεια. «Μάνα μου! Μανούια μου!», τίποτε!... Καὶ γάλι τοῦ φαινόταν ἀταίριαστο, πῶς αὐτὸς νὰ εἶνε παιδία, λέει, καὶ κείνη νύχη γριζα μαλλιά... Μὰ δὲν ἦταν ἔτσι ἀλλοτε, δὲν ἦταν ἔτσι χτέες, ποὺ ἴφρε ἀπὸ τὸν κῆπο τοῦ θεῖου του Ἀλέωρα καὶ ἔφερε φραγκιολοῦνδα καὶ κωφάδες καὶ βασιλικὸ, καὶ ἡ μητέρα του τὸν ἐσπικωσε ψηλά καὶ τὸν ἐκάθησε στὰ γονάτά της καὶ τοῦ σφούγγισε τὸ ἰδροκίμένο πρόσωπο μὲ τὴν πετσέτα, μὰ μεγάλη πε-

τόστα με κόκκινες ρίγες, με κακακόκκινες, σαν αίμα!... Μά πώς; Έτσι, από χτές ως σήμερα, τα μαλλιά της άσπρισαν; Και γιατί δεν έρχεται να τον σπρώξει τώρα, μόνο τον αφήνει εκεί, στα πόδια της σκάλας, να πονή, να βασανίζεται;... "Ωχ, μανοῦλα μου!... Χτυπά το κουνούτι της αλλόκοτα. Βέβαια, κάποιος πήγε κι άνοιξε, κάποιος θα μπαίνει τώρα στην αῖλη. «Φωτούλα, έου 'σαι; "Ελα λοιπόν, Φωτούλα μου, σήκωσέ με, να χαρής τον πατέρα σου... "Επαίξα, Ξέρεις, έκανα τσουρλίστρα στη ράμπα της σκάλας και μου ξέφυγε, Φωτούλα μου, κι έπεσα... Που χτύπησα, με ρωτάς; Μά δε βλέπεις λοιπόν το αίμα; Στο πόδι θά χτύπησα, στο ποδαράκι μου, ό κακομοιρης... "Αχ, και στο στήθος πονά, λιγάκι παραπάνω από τον άμο... Στάσου... στάσου... αγά... πονά!... "Οχι έτσι να, βάλε το χέρι σου κάτω από τη μασκόλη... και πρόσεχε μη λερώσεις την ποδιά σου... Το αίμα τρέχει!... Στάσου, Φωτούλα, είμαι λαβηλάκι έγώ, Ξέρεις... χόη!

Και ό λαβωμένος, δυναμωμένος από τη λαύρα του πυρετού, άνακάθησε. "Ενας νοσοκόμος σταμάτησε τ' άμάξι, έπιασε μαλακά το λάμψη από τους άμους και τον άνάγκασε να ξεαλωθή πάλι στο φρείο.

— "Ησιγάστε, κύριε άνθητολογαγέ, είτε, μη χτυπάσατε έτσι, γιατί θά σάς λυθούν οι έπίδεςμα.

Κι' ό λάμψης χλωμός, άφανισμένος, έβλεπε πάλι τα μάτια και δεν έθγαλε πια μιλά... .

Σιγά—σιγά ό πυρετός του κατέβαινε... .

"Η αῖλη άρχισε να γλυκοχαράζει. Κόκκινος βαφτόαν ό οίρανός, σαν να καθρέφτιζε το αίμα του κάμπο, της άνθρωποσφαγής. Λίγο πιά έπάνω από την άνταρξινή κρημφογαμιά, ό Άδερμένος έτρεμε σαν φλουρί, πού όσο προχωρούσε ή αῖλη, κείνο γινόταν πού θαμύτο... Στους πείρους, στα χαμάλαδα, ζυγτημένα τα πουλάκια της Άνοιξης, τινάζαν από τις φτερούγες τους τη νυχτερινή δροσιά και φλυαρούσαν με γλυκά πιπίσιμα. "Η ζοή του βουνού και του λόγγου ξεαλωθούσε το δρόμο της: οι στρατοκόποι το δικό τους, με τα κορασιμένα άλογα, τα κανόνια, τις σκαμμένες σημαίες, τους λαβωμένους... .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':
ΕΝΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Χλιαρό είνε τ' Άπριλιάτικο βράδυ. Στην άπόλωση του παραφάρια ή οικογένεια του Λέπουρα, του συμβολαιογράφου, έχει τελειώσει πια το δείπνο της, άρχοντικό, όπως πάντα.

"Ο συμβολαιογράφος είν' εύχαριστημένος κι' άπόψε. Γεύτηκε το τετράστιχο λανόρα του, τηγανισμένο με φρένο λάδι, τη σαλάτα του από ραδιοκλιβάσταρα, όλο κορφές, το νόστιμο κασέρι του, βρεγμένο με γενναίο ρετσίνα, τα φρούτα του, και τώρα περιμένει το συνηθισμένο του καφεδά, ελαφρό—βροστό, για τη χώνεψη... .

Κι' είνε μακάριος ό Λέπουρας. Πλάη του έχει την άδεια συντροφίσσα της ζωής του, άμορφογκιναίκα άκόμα, στα σαραντάδιό της, με τα τελευταία τριαντάφυλλα στα μάγουλα και το πρώτο άσπρη στα μαλλιά... .

"Αντίκρου τους τα τρία κορίτσια, ή Σμαρώ, ή Άγλαία, ή Δήμητρα άποτελείοναν το φρούτο τους... "Η μεγάλη κορμιστή λάμπα, έρχοιχε το φως της στην ήρωμη αυτή οικογενειακή ζωογραφία, κι' άπ' τ' άνοιχτά παράθυρα έβγαζαν ό γλυκός άνασασμός του κήπου, σκορπίζοντας την ειδικιά των άνοιξάτιων λουλουδιών... .

"Όταν ή ύπνρέτοια έσερβήρισε τον καφέ, ή Δήμητρα ρώτησε τον πατέρα της:

- Μπαμπά, θέλετε να σάς παίξουμε τίποτ' άπόψε;
- Άμέ πώς, τζόγια μου; Έκανε ό φιλόμυθος πατέρας, δίχως μουσική θά τήνε περάσουμε τη βραδιά μας;... .
- Να κάνουμε κείνη τη σερενάτα του Τοξέλι πού μάς έστειλε ή Φανίτσα; έπρότεινε ή Σμαρώ, πεντόνοντας τα μαύρα μάτια της.
- Έχετε καινούργια σερενάτα και μάλιστα του Τοξέλι και μου το κρούετε; Μπαράβο σας, κορίτσια!... . Λοιπόν, στο μοιμένο τη σερενάτα! Άντόνος ό Τοξέλι σπύχει κάτι νότες μορφία, κι' άς είνε υπερμάντες.
- Γιατί, μπαμπά; ρώτησε ή Άγλαία με περιέργεια, κι' έκανε;
- Μά δε θυμάσαι κείνη την ιστορία του με τη πριγκίπισσα της Σαξωνίας, πού της έκανε μάθημα και... . Ωχ, μανοῦλα μου, το ποδαράκι μου!

(Ακολουθεί)

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Καλύτερα ένα τέταρτο βασιλεύς, παρά έναν αιώνα δούξ. "Η πονετική αυτοκράτειρα κι' ό αστήρδς εικονόμος. Βολταίρος και Πιρών. Μιά γνωστική βασιλίσσα. Τί άπάντησε ή Χριστίνα της Σουηδίας στους ύπηκέους της πού ζητούσαν διάδοχο. "Ο ντ' Άννεύντσιο και το ύπαίθριο θεατρά του. Λησται εκ τού φυσικου, κτλ. κτλ.

"Ο Δόν Ζουάν δούξ της Βραγάνσας, θταν τού προσέφεραν κάποτε το στέμμα της Πορτογαλλίας, διάταξε να τó δεχτή. Τότε ή σύζυγός του Λουίζα τού ειπε:

— Γιατί διατάξεις, αγαπητέ μου; Δεν καταλαβαίνεις, ότι άξίζει περισσότερο να γίνης βασιλεύς της Πορτογαλλίας, έστοι και για ένα τέταρτο, παρά να μείνης δούξ της Βραγάνσας έστοι κι' έναν αιώνα;

***

"Η Αικατερίνη Β' της Ρωσίας ειδε μιά παγεροή χειμωνιάτικη μέρα κάποια γυναίκα να στέκεται ένα πολλή ώρα έξω από τ' αυτοκρατορικά μαγειρεία σαν να περιμένε κάποιον και ρώτησε τους ύπηρέτες για να μάθη τί ζητούσε εκεί.

— Είνε φιλενάδα ενός παραμαγειρού, της απάντησαν, και περιμένει την κατάλληλη ευκαιρία για να της δώσει να φάη κανένα κομμάτι χοιροφάη... .

— Δώστε της ένα κομμάτι χοιροφάη ολόκληρο, διάταξε ή πονετική αυτοκράτειρα, αλλά προσέχετε να μη σάς πάρη μωροδιά ό οικονόμος του παλατιού, γιατί αϊτός δεν χορατεύει!... .

***

ΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

"Η μαστίγωση του καταδίκου.

(Παλιά, σπανία γκραβούρα)

"Ο βασιλεύς όμως, ό όποιος εγγνώριζε το βαθύτερο ελατήριο των λόγων του, άποκρίθηκε:

— Πές καλύτερα, ότα ξεαλωθούει να κιάλλη πέντονη ώραία, αλλά πρίν από κάμποσον καιρό άρχισε να... μιλή άσχημα!... .

***

"Η βασιλίσσα της Σουηδίας Χριστίνα έανερωνούσε τη χώρα της με τόση ικανότητα, ώστε κατά τη διάρκεια της βασιλείας της, οι κάτοικοι εγγνώρισαν ήμερες μεγάλης ευημερίας και πλούτου. Μονάχα ένα παράπονο είχαν οι ύπηρέοί της, ότι δεν άποφάρισε να παντρευτή και αυτό το παράπονο άποφάρισαν κάποτε να της άνακοινώσουν.

— Μη μου ζητάτε να παντρευώ! τους απάντησε ή γνωστή βασιλίσσα. Γιατί με δση ειλικία μπορώ να γεννήσω έναν Άδουστο, με άλλη τόση μπορώ να σάς φέρω στον κόσμο έναν Νέωνα!... .

***

"Ο Γαβριήλ ντ' Άννούντσιο συνέλαβε κάποτε την ιδέα να ιδρύση θέατρο μέσα σ' ένα δάσος, έξω από τη Ρώμη. Ένώ λοιπόν μια μέρα περιφερόταν κάτω από τα δέντρα, άναζητώντας το κατάλληλο μέρος, κάποιος από τους ληστές πού παραμόνευαν εκεί γύρω, ό περίφημος Καρζίμα Βάλο, παρασιώσθηκε μπρός του και τον ρώτησε:

- Έσείς είστε πού σκοπεύετε να κάμετε θέατρο εδώ;
- Μάλιστα, απάντησε ό ποιητής.
- Και σεις ποιός είστε;
- Ό λήσταρχος Καρζίμα Βάλο! "Ηρθα λοιπόν να σάς πώ, ότι άμα παίξετε τους... «Ληστές» του Σίλλερ να με ελδοποιήσετε... .

